

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК-10 Інклюзивна освіта

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 Менеджмент управління навчальними закладами

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма «**Управління навчальним закладом**»

інститут, факультет _____ психолого-природничий _____
(назва інституту, факультету,)

Робоча програма з Інклюзивна освіта для студентів

за спеціальністю 073 Менеджмент управління навчальними закладами
07 Управління та адміністрування

Мова навчання _____ українська _____

Розробник: професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти З.М.Шевців

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту і соціальної роботи
Протокол від “31” серпня 2021 року № 8

Завідувач кафедри педагогіки, освітнього менеджменту і соціальної роботи

(підпис)

(проф. І.В.Малафіїк)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 1 ” вересня 2021 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

(підпис)

доц.Сяська І.О.
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – <u>4</u>	Галузь знань Спеціальність: <u>073 Менеджмент управління навчальними закладами</u> <u>07 Управління та адміністрування</u>	Вибіркова	
Модулів – <u>3</u>	Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Підготувати реферат на тему "Значення інклюзивної педагогіки у розв'язанні актуальних проблем інклюзивної освіти". 2. Підготовка реферату на тему "Розв'язування міфів про інклюзивну освіту".	Рік підготовки	
Змістових модулів – <u>2</u>		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Підготувати реферат на тему "Значення інклюзивної педагогіки у розв'язанні актуальних проблем інклюзивної освіти". 2. Підготовка реферату на тему "Розв'язування міфів про інклюзивну освіту".		Семестр	
Загальна кількість годин – <u>120</u>		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 80 год.	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		80 год.	106 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	
Вид контролю:			
залік	залік		
Передумови для вивчення дисципліни «Методологія і методи наукових досліджень», «Педагогіка вищої школи», «Психологія управління», «Іноземна мова в професійній діяльності», «Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті і науці», «Професіограма керівника навчального закладу», «Управління навчальною та виховною діяльністю», «Управління трудовими ресурсами та змістом робіт», «Фінансово-економічне та правове забезпечення діяльності навчального закладу», «Менеджмент організації», «Теорія організацій», «Державні стандарти та якість освіти»			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Інклюзивна освіта» – ознайомлення студентів із підходами держави і суспільства до організації освіти дітей, які мають порушення психофізичного розвитку; основними поняттями інклюзивної педагогіки і спеціальної психології; оволодіння компетенціями управлінської діяльності інклюзивного освітнього закладу; ознайомлення з тенденціями розвитку інклюзивної освіти; формування цілісної освітньої політики в сфері інклюзивної освіти від загальнодержавного рівня до політики освітнього закладу.

Завдання курсу:

- сформувати усвідомлене розуміння основних положень управління інклюзивною освітою та нормативно-правових засад організації інклюзивного навчання;
- сформувати у майбутніх фахівців основи інклюзивної педагогіки як засобу управління організації інклюзивного навчання в закладі освіти;
- забезпечити готовність студентів професійно здійснювати правильний соціально-психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти в закладі освіти;
- виробити навички командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими потребами.

знати:

- інклюзивну педагогіку як засіб вирішення проблем організації інклюзивної освіти;
- нормативно-правові засади організації інклюзивної освіти;
- загальні засади управління закладом загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням;
- умови створення універсального дизайну школи і розумного пристосування в закладах освіти;
- організацію і управління інклюзивним навчанням;
- організацію асистування в інклюзивному класі
- особливості організації діяльності соціально-психологічної служби закладу освіти
- організацію співпраці з інклюзивно-ресурсним центром, управління взаємодії фахівцями при виконання спільної діяльності;
- організацію контролю за оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами
- організацію діяльності групи продовженого дня в інклюзивному закладі освіти

уміти:

- використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей;
- володіти технологіями інклюзивного навчання; вміти організовувати групове й індивідуальне навчання і виховання дітей з особливими потребами;
- співпрацювати з батьками дітей, що мають вади мовлення, або особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями), сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
- добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.

3. Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові):

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12. Здатність дослідити та визначити проблему, а також ідентифікувати обмеження, зокрема ті, що пов'язані з питаннями сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків.

Програмні навчальні результати

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 15. Вміти формувати ефективну систему трудових відносин, управляти персоналом відповідно до діючого законодавства та етики ділового спілкування, створювати умови для розвитку персоналу навчального закладу.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Тенденції розвитку інклюзивної освіти: проблеми організації та управління

Тема 1. Інклюзивна педагогіка у вирішенні проблем організації інклюзивної освіти

Вступ до навчального курсу: програма, структура та очікування. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти. Проблеми інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір в Україні. Завдання інклюзивної педагогіки в розв'язанні актуальних проблем інклюзивного навчання

Тема 2. Нормативно-правові засади організації інклюзивної освіти

Закон України «Про освіту». Укази Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (2013) тощо. Наказ МОН України "Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти" та інші.

Листи МОН «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», «Про сучасні підходи до навчально-виховного процесу учнів з особливими освітніми потребами», «Про визначення завдань працівників психологічної служби системи освіти в умовах інклюзивного навчання», «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» та інші.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» та інші.

Тема 3. Загальні засади управління закладом загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням.

Перешкоди щодо впровадження інклюзивного навчання в систему освіти України: а) на макрорівні: не сформованість думки громадськості та фахівців щодо інклюзивної освіти; перешкоди на різних рівнях управління освітою; фінансування інклюзивної освіти та забезпечення матеріально-технічною базою тощо; б) на мезорівні: наявність культурних стереотипів щодо людей з інвалідністю; неготовність існуючої системи освіти до впровадження інклюзивної освіти; відсутність стандартів інклюзивної освіти тощо; в) на макрорівні пов'язані з діяльністю конкретних закладів освіти, окремих фахівців та адміністрації.

Управління закладом загальної середньої освіти в умовах нової української школи. Управління інклюзивною школою на засадах менеджменту освітніх інновацій. Застосування успішних стратегій адміністративної роботи. Здійснення процесу оцінки та розробки індивідуального навчального плану. Взаємодія школи та соціально-психолого-медико-педагогічний супровід.

Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами

Тема 4. Організація і управління інклюзивним навчанням

Створення й реалізація моделі інклюзивного закладу освіти.

Міфи про включення дітей з особливими освітніми потребами в заклад освіти. Прийняття та розуміння такої дитини, визнання її рівноправним членом дитячого колективу. Особистісно значущі якості особистості педагога для здійснення діяльності в інклюзивному

середовищі закладу освіти. Формування толерантності до осіб з особливими освітніми потребами. Проблема булінгу та її розв'язання. Налагодження стосунків з педагогами та персоналом школи. Обмін конструктивною інформацією. Допомога громадських організацій та соціальних служб. Батьки – активні учасники шкільної громади. Волонтерство та адвокатство батьків.

Тема 5. Створення універсального дизайну школи і розумного пристосування

Універсальний дизайн інклюзивного середовища. Пристосування шкільних приміщень до потреб дітей з особливостями психофізичного розвитку. Загальні принципи здійснення адаптацій та модифікацій освітнього процесу закладу освіти. Психолого-педагогічний та медико-соціальний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного закладу освіти. Індивідуальний навчальний план як складова курикулуму. Необхідність використання індивідуального плану у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуального навчального плану. Підготовка та вимоги до підписання індивідуального навчального плану.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Актуальні проблеми інклюзивної освіти

Тема 6. Організація діяльності асистента в інклюзивному класі

Асистент вчителя. Професійна компетентність асистента вчителя. Моделі співпраці вчителя і асистента. Асистент дитини (тьютор). Роль і основні його види діяльності в інклюзивному середовищі закладу освіти. Логопед, сурдопедагог, тифлопедагог, корекційний педагог, соціальний педагог і психолог як вузькопрофільні фахівці команди закладу освіти.

Тема 7. Особливості організації діяльності соціально-психологічної служби закладу загальної середньої освіти

Розвиток психологічної служби в закладах освіти. Актуалізація проблем соціально-психологічного супроводу модернізації освіти в умовах упровадження нових Державних стандартів Мета і завдання психолого-соціальної служби закладу освіти з впровадженням інклюзивної освіти. Зв'язок психолого-соціальної служби закладу освіти з командою фахівців інклюзивно-ресурсного центру.

Тема 8. Організація співпраці з інклюзивним ресурсним центром.

Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти. Саламанкська декларація та документи ООН і ЮНЕСКО. Закони України про організацію інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ). Висновок-рекомендація ІРЦ. Індивідуальна програма розвитку дитини. Командний підхід до реалізації індивідуальної програми розвитку дитини.

Тема 9. Організація контролю за оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами

Формування контрольно-оціночної діяльності молодшого школяра з особливими освітніми потребами. Функції контролю: керівництво процесом засвоєння та його корекція; розвиток пізнавальної мотивації; формування пізнавальної діяльності учнів. Перевірка та її види. Оцінювання і оцінка. Оцінні судження. Портфоліо – технологія якісного оцінювання навчальних досягнень. Облікове портфоліо вчителя інклюзивного класу початкової школи. Портфоліо учня інклюзивного класу.

Тема 10. Організація діяльності групи продовженого дня в інклюзивному закладі освіти

Положення про створення груп продовженого дня у закладах освіти. Умови створення інклюзивних груп. Режим у групі продовженого дня для дітей з ООП. Педагогічні працівники у групі продовженого дня.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Тенденції розвитку інклюзивної освіти: проблеми організації та управління												
Тема 1. Інклюзивна педагогіка у вирішенні проблем організації інклюзивної освіти	12	2	2		2	6	12	1	1			10
Тема 2. Нормативно-правові засади організації інклюзивної освіти	12	2	2		2	6	12	-	-			12
Тема 3. Загальні засади управління закладом загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням	12	2	2		2	6	12	1	-			11
Тема 4. Організація і управління інклюзивним навчанням	12	2	2		2	6	12	1	1			10
Тема 5. Створення універсального дизайну школи і розумного пристосування	12	2	2		2	6	12	1	-			11
Разом за змістовим модулем I	60	10	10		10	30	60	4	2			54
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Актуальні проблеми інклюзивної освіти												
Тема 6. Організація діяльності асистента в інклюзивному класі	12	2	2		2	6	12	1				11
Тема 7. Особливості організації діяльності соціально-психологічної служби закладу загальної середньої освіти	12	2	2		2	6	12	1	1			10
Тема 8. Організація співпраці з інклюзивним ресурсним центром	12	2	2		2	6	12	1	1			10
Тема 9. Організація контролю за оцінювання	12	2	2		2	6	12	1	1			10

навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами												
Тема 10. Організація діяльності групи продовженого дня в інклюзивному закладі освіти	12	2	2		2	6	12		1			11
Разом за змістовим модулем II	60	10	10		10	30	60	4	4			52
Змістовий модуль 3												
ІНДЗ	-				20							
Усього годин	120	20	20		20	60	120	8	6			106

6. Теми семінарських занять не передбачено

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Інклюзивна освіта в педагогіці і практиці.	2
2.	Нормативно-правова база інклюзивної освіти	2
3.	Організація діяльності інклюзивного закладу	2
4.	Особливості управління інклюзивним навчанням	2
5.	Універсальний дизайн та розумове пристосування	2
6.	Команда супроводу учня з ООП в закладі ЗЗСО	2
7.	Індивідуалізація освітнього процесу закладу ЗЗСО	2
8.	Організація професійної підготовки та перепідготовки вчителя і асистента вчителя ЗЗСО	2
9.	Організація роботи в ГПД	2
10.	Організація профілактики булінгу і мобінгу в закладі загальної середньої освіти	2
	Разом	20

8. Теми лабораторних занять - відсутні

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Тенденції розвитку інклюзивної освіти: проблеми організації та управління	
1.	Тема 1. Інклюзивна педагогіка у вирішенні проблем організації інклюзивної освіти 1. Проаналізуйте соціальні моделі, за якими формувалася суспільна думка стосовно осіб з порушеннями психофізичного розвитку. 2. Охарактеризуйте процес еволюції ставлення суспільства та держави до осіб з порушеннями психофізичного розвитку.	3
2.	Тема 2. Нормативно-правові засади організації інклюзивної освіти 1. Перерахуйте основні ознаки сегрегативного та інклюзивного навчання.	3

	2. Визначте, які статті Закону «Про освіту» сприяють розбудові інклюзивної освіти в Україні.	3
3.	Тема 3. Загальні засади управління закладом загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням 1. Проаналізуйте документ «Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах про інклюзивне навчання». 2. Підберіть з власного досвіду приклад педагогічної ситуації, що ілюструє стихійне інтегрування дитини з порушеннями психофізичного розвитку у загальноосвітній простір та прокоментуйте	3 3
4.	Тема 4. Створення універсального дизайну школи і розумного пристосування 1. Охарактеризуйте роль педагога у впровадженні інклюзивної практики 2. Охарактеризуйте перешкоди, з якими може стикнутись педагог, впроваджуючи інклюзивну практику	3 3
5.	Тема 5. Організація і управління інклюзивним навчанням 1. Визначити основні вимоги до складання корекційних програм для дітей з особливими потребами в умовах інклюзії 2. Запропонувати шляхи створення розвиваючого середовища в загальноосвітньому навчальному закладі для включення дітей із порушеннями інтелекту.	3 3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Актуальні проблеми інклюзивної освіти		
6.	Тема 6. Організація діяльності асистента в інклюзивному класі 1. Визначте особливості типових навчальних програм та можливості їх модифікації до потреб кожної дитини 2. Розробіть індивідуальний навчальний план для дитини з будь-якою нозологією (за вибором).	3 3
7.	Тема 7. Особливості організації діяльності соціально-психологічної служби закладу загальної середньої освіти 1. Розкрийте сутність дидактичного принципу диференційованості й індивідуалізації контролю в інклюзивному середовищі 2. Визначте зразки робіт, які можуть слугувати джерелом інформації про особливості пізнавальних процесів дітей з особливими освітніми потребами.	3 3
8.	Тема 8. Організація співпраці з інклюзивним ресурсним центром. 1. Зазначте відмінності між термінами: «аномальні діти» та «діти з особливими освітніми потребами» 2. Охарактеризуйте основні міжнародні документи ООН і ЮНЕСКО в галузі прав осіб з порушеннями психофізичного розвитку	3 3
9.	Тема 9. Організація контролю за оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами 1. Визначте роль батьків в інклюзивному навчанні дітей з особливими освітніми потребами 2. Розкрийте особливості діяльності навчальної команди інклюзивного закладу в розробці та реалізації курикулуму й необхідність співпраці фахівців.	3 3

10.	Тема 10. Організація діяльності групи продовженого дня в інклюзивному закладі освіти 1. Назвіть причини, внаслідок яких впровадження інклюзії у навчальних закладах може виявитися неефективним 2. Опишіть психолого-педагогічні умови застосування критеріїв оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Запропонуйте прийоми безбального оцінювання для першокласника зі зниженим інтелектом.	3 3
	ІНДЗ	20
	Разом	80

10. Індивідуальні завдання.

1. Підготувати реферат на тему "Значення інклюзивної педагогіки у розв'язанні актуальних проблем інклюзивної освіти".

2. Підготовка реферату на тему "Розвінчування міфів про інклюзивну освіту".

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веборієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

МО2 – усне або письмове опитування

МО4 – тестування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт.

МО10 - залік

13. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;

- тести;

- аналітичні звіти, реферати, есе;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
			здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без			

90-100	A	відмінно	допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно	здобувач вищої освіти			

		но з можливіст ю повторного складання семестрово го контролю	володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадові льно	не зарах овано
1-34	F	незадовіль но з обов'язков им повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ та оцінка за екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Підсумковий контроль (залік)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	10	100
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7			
Модульний контроль – 10												

Критерії по видах діяльності

№ з.п.	Види діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
		-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
T2	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
T3	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	

Т4	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Т5	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Т6	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Т7	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Т8	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Т9	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Т10	Робота на лекційних заняттях, конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять, поточне тестування	3	
	Виконання завдань лабораторних занять, поточне тестування	-	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Модульний контроль		10	10
ІНДЗ	1. Підготувати реферат на тему "Значення інклюзивної педагогіки у розв'язанні актуальних проблем інклюзивної освіти".	5	10
	2. Підготовка реферату на тему "Розвінчування міфів про інклюзивну освіту".	5	
Залік		10	10
Разом			100

16. Методичне забезпечення

Підручники «Основи інклюзивної педагогіки», «Основи соціально-педагогічної діяльності».

- конспектів лекцій;
- методичних вказівок до лабораторних робіт та практичних (семінарських) занять;
- силабус

- навчальні книги

17. Питання до підготовки до підсумкового контролю (залік)

1. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти.
2. Проблеми інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір в Україні.
3. Завдання інклюзивної педагогіки в розв'язанні актуальних проблем
4. Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти.
5. Саламанкська декларація та документи ООН і ЮНЕСКО.
6. Закони України про організацію інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ).
7. Висновок-рекомендація ІРЦ.
8. Індивідуальна програма розвитку дитини.
9. Командний підхід до реалізації індивідуальної програми розвитку дитини.
10. Універсальний дизайн інклюзивного середовища.
11. Пристосування шкільних приміщень до потреб дітей з особливостями психофізичного розвитку.
12. Загальні принципи здійснення адаптацій, та модифікацій освітнього процесу закладу освіти.
13. Психолого-педагогічний та медико-соціальний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного закладу освіти
14. Управління інклюзивною школою на засадах менеджменту освітніх інновацій.
15. Застосування успішних стратегій адміністративної роботи.
16. Здійснення процесу оцінки та розробки індивідуального навчального плану
17. Взаємодія школи та соціально-психолого-медико-педагогічний супровід.
18. Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами
19. Міфи про включення дітей з особливими освітніми потребами в заклад освіти.
20. Прийняття та розуміння такої дитини, визнання її рівноправним членом дитячого колективу.
21. Особистісно значущі якості особистості педагога для здійснення діяльності в інклюзивному середовищі закладу освіти.
22. Формування толерантності до осіб з особливими освітніми потребами.
23. Проблема булінгу та її розв'язання.
24. Налагодження стосунків з педагогами та персоналом школи. Обмін конструктивною інформацією.
25. Допомога громадських організацій та соціальних служб.
26. Батьки – активні учасники шкільної громади.
27. Волонтерство та адвокатство батьків.
28. Створення й реалізація моделі інклюзивного закладу освіти.
29. Врахування відмінностей розвитку та навчальної діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку в процесі навчання.
30. Формування позитивного ставлення до дітей з особливостями психофізичного розвитку.
31. Асистент вчителя: права і обов'язки.
32. Професійна компетентність асистента вчителя
33. Моделі співпраці вчителя і асистента.
34. Асистент дитини (тьютор). Роль і основні його види діяльності в інклюзивному середовищі закладу освіти.
35. Логопед, сурдопедагог, тифлопедагог, корекційний педагог, соціальний педагог і психолог як вузькопрофільні фахівці команди закладу освіти.
36. Індивідуальний навчальний план як складова курикулуму.

37. Необхідність використання індивідуального плану у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
38. Розробка індивідуального навчального плану.
39. Підготовка та вимоги до підписання індивідуального навчального плану.
40. Проблема готовності до шкільного навчання дитини з особливими освітніми потребами.
41. Оцінювання навчальної діяльності без балів.
42. Формування контрольної-оціночної діяльності молодшого школяра з особливими освітніми потребами.
43. Портфоліо – технологія якісного оцінювання навчальних досягнень.
44. блікове портфоліо вчителя інклюзивного класу початкової школи.
45. Портфоліо учня інклюзивного класу.
46. Формування в суспільстві позитивної думки щодо інклюзивної освіти.
47. Розвиток безбар'єрної інфраструктури.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Будяк Л.В. Інклюзивне навчання в сільському загальноосвітньому закладі. Черкаси, 2010.
2. Діти державної опіки: проблеми, розвиток, підтримка: Навчально-методичний посібник в 2-х кн. Київ: Міленіум, 2005. 286 с.
3. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні: Науково-методичний збірник. Київ: ФОП., 2007. 108с.
4. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання. Київ, 2011.
5. Пантюк. Т.І., Невмержицька О.В., Пантюк М.П. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. 324с.
6. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300с.
7. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки. Підручник. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264

Допоміжна

1. Білозерська І.О. Реалізація компетентної парадигми при роботі з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Особлива дитина навчання та виховання. Дефектологія.* №4. Київ, 2011.
2. Білозерська І.О. Деякі аспекти формування батьківської компетентності у родинах, що мають дітей з порушеннями розвитку. *Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з порушеннями розвитку.* Київ, 2010.
3. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи. Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2002. 139 с.
4. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття.) Київ: Райдуга, 1994.
5. Довідник гарантій соціального захисту інвалідів / Перелік пільг, передбачених для інвалідів. Київ, 1999.
6. Елен Р. Даніелс, Кей Стаффорд. Залучення дітей з особливими потребами загальноосвітніх класів. Львів: Товариство «Надія», 2000.
7. Засенко В.В. Рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами. *Кроки до демократичної освіти.* 2002. №1. С. 34.
8. Інклюзивное образование. Политика, содержание и сравнительные перспективы / Под ред. Ф. Армстронга, Д. Армстронга, Л. Бартона. Лондон, 2000.

9. Колупаєва А.А. До проблеми понятійно-термінологічних визначень у сучасній спеціальній педагогіці. *Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі*: Наук.-метод. зб. Випуск 8. Київ, 2006. С. 105-109.

10. Колупаєва А.А. Реформування спеціальної освіти у країнах пострадянського простору. *Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі*: Наук.-метод. зб. Випуск 6. Київ: Науковий світ, 2005 С. 33-39.

11. Колупаєва А.А. Психолого-педагогічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання в європейських країнах. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. Київ: Університет „Україна”. 2006. С. 174-175.

12. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятое Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994г. Київ, 2000.

Інформаційні ресурси

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України.
3. www.school.edu-ua.net – освітній сайт, який представляє в Інтернеті українські навчальні програми, підручники, довідники, методичні посібники
4. www.udl.org.ua – українська система дистанційного навчання
5. www.nbuiv.gov.ua – сайт бібліотеки ім.В.Вернадського
6. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej> – програми розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
7. <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> – інклюзивне навчання.
8. <http://logoclub.com.ua> – логопедичний сайт, де зібрані методичні поради, практичні рекомендації та весь комплекс необхідних матеріалів для розвитку мовлення дітей, попередження та подолання мовленнєвих порушень, а також підвищення результативності корекційно-розвивальної роботи.
9. <http://www.uasp.org.ua> – українська асоціація корекційних педагогів.
10. <http://iod.gov.ua/events.php> – Інститут обдарованої дитини НАПН України

Робоча програма «Інклюзивна освіта» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри педагогіки, соціального менеджменту і соціальної роботи

Розділ робочої програми навчальної дисциплін	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Завідувач кафедри _____ (_____)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)

Робоча програма «Інклюзивна освіта» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри педагогіки, соціального менеджменту і соціальної роботи

Розділ робочої програми навчальної дисциплін	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Завідувач кафедри _____ (_____)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)